

Folkets Deklaration fra Klimaforum09

Systemforandring - ikke klimaforandring!

Resumé

Der findes løsninger på klimakrisen. Det som befolkningen og planeten har behov for, er en retfærdig og bæredygtig omstilling af vore samfund til en form, der sikrer retten til liv og værdighed for alle mennesker, og som videregiver en mere frugtbar planet og et mere meningsfuldt liv til fremtidige generationer. Alle folk, befolkningsgrupper og organisationer, der deltager i Klimaforum09, opfordrer indtrængende alle individer, organisationer, regeringer og institutioner, herunder også de Forenede Nationer (FN), til at medvirke til denne nødvendige omstilling. Det bliver en stor udfordring. Vi befinder os midt i en krise, hvor økonomiske, sociale, miljømæssige, geopolitiske og ideologiske aspekter påvirker og forstærker hinanden såvel som klimakrisen. Derfor kræver vi øjeblikkelig handling på klimaområdet.

- **Fuldstændigt ophør med anvendelse af fossile brændstoffer indenfor de næste 30 år**, med klart definerede mål for hver femårig periode. Vi kræver en drivhusgasreduktion inden udløbet af 2020 i alle industrialiserede lande på mindst 40 % i forhold til 1990-niveau.
- **Anerkendelse og betaling af og kompensation for klimagæld** for overforbruget af det atmosfæriske rum og negative konsekvenser af klimaforandringer, til alle ramte folk og befolkningsgrupper.
- **En forkastelse af rent markedsorienterede og teknologifokuserede falske og risikable løsninger**, såsom kernekraft, agrobændstoffer, CO₂ opsamling og lagring (CCS), CO₂-kvote handel (CDM), biokoks, genmodificerede "klimatilpassede" afgrøder, geo-engineering og reduktion af udledning som følge af skovrydning og ødelæggelse af skov (REDD), som forstærker sociale og miljørelaterede konflikter.
- **Ægte løsninger til klimakrisen** baseret på sikker, ren, vedvarende og bæredygtig anvendelse af naturens ressourcer, såvel som overgang til selvbestemmelse over fødevarer, energi, land og vand.

Derfor kræver vi, at COP15 når til en aftale, som kan blive udgangspunkt for genetablering af den økologiske, sociale og økonomiske balance på Jorden, på en miljømæssigt, socialt og økonomisk bæredygtig og retfærdig måde, og endelig komme frem med en juridisk bindende aftale.

De ugunstige konsekvenser af menneskeskabte klimaforandringer medfører grove krænkelse af menneskerettighederne. Alle nationer er forpligtet til, gennem internationalt samarbejde, at sikre overholdelsen af menneskerettighederne overalt i verden, i overensstemmelse med FN's erklæring. Enhver aftale vedrørende klimaforandringerne skal indgå i en bredere sammenhæng, med det formål at opnå en bæredygtig omstilling af vore samfund. Vi, deltagende folk og organisationer på Klimaforum09, forpligter os til at fortsætte med at arbejde engageret og aktivt for at fremme en sådan omstilling, der kræver en fundamental forandring af sociale, politiske og økonomiske strukturer, og at der rettes op på etnisk, køns-, klasse-, race- og aldersbestemt ulighed og uretfærdighed.

Dette fordrer en genoprettelse af demokratisk selvbestemmelse i vores lokalsamfund og af disses rolle som grundlæggende social, politisk og økonomisk enhed. Lokal og demokratisk ejendomsret og adgang til naturens ressourcer vil være grundlaget for en meningsfuld og bæredygtig samfundsudvikling og samtidig danne grundlag for en reduktion af drivhusgasudledningen. Der er ligeledes behov for stærkere regionale og internationale samarbejdsaftaler om forvaltningen af vores fælles og delte ressourcer, såvel som et stærkere og demokratisk FN.

Vi opfordrer alle engagerede mennesker, sociale bevægelser og kulturelle, politiske eller økonomiske organisationer til at slutte sig til os og være med til at opbygge en stærk global bevægelse af bevægelser, som kan fremføre folkets visioner og krav på alle samfundsniveauer. Sammen kan vi virkeliggøre en global omstilling til en bæredygtig fremtid.

Folkets Deklaration fra Klimaforum09

Systemforandring - ikke klimaforandring!

1. Præambel

Der findes løsninger på klimakrisen. Det som befolkningen og planeten har behov for, er en retfærdig og bæredygtig omstilling af vore samfund til en form, der sikrer retten til liv og værdighed for alle mennesker, og som videregiver en mere frugtbar planet og et mere meningsfuldt liv til fremtidige generationer.

Denne omstilling skal baseres på solidaritetsprincipper – særligt på vegne af de mest sårbare – ligeværdighed, ligestilling mellem kønnene, retfærdighed og bæredygtighed, i anerkendelse af at vi er en del af naturen, som vi elsker og respekterer. For at kunne tage fat på klimakrisen kræves det imidlertid, at der skabes bevidsthed om og handles konsekvent ud fra et retlighedsbaseret udgangspunkt. Alle nationer er forpligtet til gennem internationalt samarbejde at sikre overholdelsen af menneskerettighederne overalt i verden i overensstemmelse med FN's erklæring.

Vi, deltagende folk, samfund og alle organisationer på Klimaforum09 i København, opfordrer alle mennesker, organisationer, regeringer og institutioner, herunder også FN til at medvirke til denne nødvendige omstilling. Det bliver en stor udfordring. Krisens økonomiske, sociale, miljømæssige, geopolitiske og ideologiske aspekter interagerer og forstærker hinanden, såvel som klimakrisen. Vi befinder os i en ophobning af kriser, hvor klima-, energi- finanskrise, mangel på mad og vandmangel – for blot at nævne nogle – nødvendiggør, at vi går sammen om at transformere det dominerende sociale og økonomiske system, såvel som den globale styring, som i øjeblikket blokerer for de påkrævede løsninger til klimakrisen. Derfor er det nødvendigt med en bevægelse, der kommer nedefra.

Miljø- og klimagæld skal betales. Falske, farlige og kortsigtede løsninger såsom kernekraft, agrobrændstoffer, offsetting, CO₂ opsamling og lagring (CCS), biokoks, geo-engineering og handel med CO₂-kvoter skal ikke fremmes eller anvendes. I stedet for skal vi satse på, og virkeliggøre en reel bæredygtig overgang til en ren, sikker og vedvarende energiproduktion og energibesparelse. Vi byder alliancer på tværs af sociale sektorer og bevægelser, alder, køn, etnicitet, tro og nationalitet velkommen. Vi ønsker at tage fremtiden i vores egne hænder ved at opbygge en stærk og bred folkelig bevægelse af unge, kvinder, mænd, arbejdere, landmænd, fiskere, oprindelige folkeslag, farvede, folk fra forskellige samfundslag i land og by; en bevægelse der kan handle på alle niveauer i samfundet mod ødelæggelse af miljø og klimaforandring. Vi kræver en ny international økonomisk orden, og støtter et stærkt og demokratisk FN i modsætning til G8, G20 eller andre lukkede grupper af magtfulde stater.

2. Udfordringen som vi ser den:

Koncentrationen af drivhusgasser (GHG) i atmosfæren er allerede så høj, at klimasystemet er bragt ud af balance. CO₂-koncentrationen og temperaturen er verden over steget hurtigere de sidste 50 år end på noget andet tidspunkt i jordens historie, og vil stige endnu hurtigere i de kommende årtier. Dette finder sted samtidig med mange andre alvorlige økologiske misforhold, hvis konsekvenser udgør en trussel mod liv og eksistensgrundlag for verdens befolkning, og i særlig grad de fattigste og mest sårbare befolkningsgrupper. Ubalancen i klimasystemet medfører kraftigere og hyppigere ekstremer med blandt andet perioder med ekstrem varme, ændrede nedbørsmønstre, tropiske cykloner, orkaner og tyfoner, oversvømmelser og tørke, tab af biodiversitet, jordskred, stigende vandstande, mangel på drikkevand, kortere vækstsæsoner og dårligere udbytte, tab eller ødelæggelse af landbrugsjord, faldende landbrugsproduktion, tab af husdyr, tilintetgørelse af økosystemer og svindende fiskebestande. Disse fænomener forårsager fødevarerkrise, hungersnød, sygdom, død, fordrivelse og tilintetgørelse af livsgrundlag. Medvirkende faktorer er også indførelsen af genmodificerede organismer (GMO), monokulturer og industrialisering af landbruget, der alle støttes kraftigt af forskellige virksomheder. Disse udgør en alvorlig trussel imod økosystemernes stabilitet og diversitet, marginaliserer og forarmer småbønder og underminerer muligheden for fødevarerensuverænit.

Virksomhedsstyret landbrug er gearret til at imødekomme en oppumpet global efterspørgsel udløst af overforbrug, specielt i den Nordlige del af verden, og ikke til at dække lokale behov. Disse konsekvenser af klimaforandring sammen med voksende social ulighed og alvorlige skader på vores fælles miljø er allerede i gang med at ødelægge livet for millioner af mennesker såvel som hele deres lokalsamfund.

Vi, folket, vil ikke finde os i denne skæbne. Derfor er der hurtigt voksende folkelige bevægelser, der arbejder beslutsomt på at forsvare deres livsgrundlag og stå sammen imod de kræfter, der har ledt os ind på denne, i sidste ende, selvudslettende vej af miljø-ødelæggelse. I Asien, Afrika, Mellemøsten, Oceanien og Syd- og Mellemamerika, såvel som i udkanten af Nordamerika og Europa opstår der folkelige bevægelser, som rejser sig imod udenlandske interessers udnyttelse af deres land og for at genvinde kontrollen over deres egne ressourcer. En ny form for aktivisme har givet nyt liv til miljøbevægelserne og medført en bred vifte af protester og aktioner imod blandt andet minedrift, dæmninger, skovrydning, kulkraftværker, flytrafik samt anlæggelse af nye veje. Der er en voksende bevidsthed omkring behovet for fundamentale ændringer i den nuværende økonomiske model. Ideer til alternative måder at leve på spredes hurtigt iblandt de forskellige bevægelser. Samtidig bliver det stadig tydeligere for befolkningen, at de nuværende magthavere er uvillige til at erkende og konfrontere de truende klimaforandringer og miljøødelæggelser. Den såkaldte strategi for "grøn vækst" eller "bæredygtig vækst" har vist sig blot at være en undskyldning for at kunne fortsætte efter den selv samme model for økonomisk udvikling, som er en af hovedårsagerne til miljø-ødelæggelse og klimakrise.

3. Årsagerne som vi ser dem:

Den umiddelbare og primære årsag til menneskeskabte klimaforandringer er den historisk høje udledning af drivhusgasser (GHG) til atmosfæren, som stammer fra den tiltagende afbrænding af fossile brændstoffer til industrielle, kommercielle, transportrelaterede og militære formål, for at nævne nogle få men betydningsfulde kilder. Andre betydelige årsager er skovødelæggelse – dog ikke oprindelige folks bæredygtige praksis med vækstskefter – skovrydning, udvindingsindustri, forstyrrelse af vandets cyklus, udvidelse af industrialiserede landbrugsområder gennem, øget industriel kødproduktion, og andre ikke-bæredygtige former for anvendelse af naturens ressourcer.

Ulige kontrol og ejendomsret over ressourcer.

Disse umiddelbare årsager er resultatet af et uholdbart globalt økonomisk system, som bygger på ulige adgang til og kontrol over planetens begrænsede ressourcer, og den fordel brugen af dem giver. Dette systems præmis er lokale og globale elitors tilegnelse af lokale, nationale og planetare fælles ressourcer. Det, der er blevet hyldet som store teknologiske, produktive og menneskelige fremskridt, er faktisk årsagen til globale økologiske og udviklingsmæssige katastrofer.

Alligevel fortsætter en privilegeret global elite med sin hensynsløse profitdrevne produktion og meningsløst overdrevne forbrug, mens en meget stor del af menneskeheden er fanget i fattigdom, og deres forbrug handler udelukkende om overlevelse. Det er situationen, ikke kun i lande i Syd men også i Nord. Verdens største transnationale selskaber (TNC), hovedsagligt baserede i de nordlige lande og i skattely, har længe ført an i dette overforbrug. Konkurrencen imellem globale virksomheder og rige nationer om ressourcer og større markedsandele, såvel som handelsaftaler og traktater, har medført en ny kolonisering af folkeslagene i Syd, og har frataget dem deres retmæssige ejendomsret og kontrol over deres egne ressourcer. Verdenshandelsorganisationen (WTO) og internationale finansielle institutioner, samt EU og USA, bruger bilaterale handelsaftaler, der fremmer øget privatisering og markedsføring af offentlige ressourcer. De intensiverer dermed udplyndringen af udviklingslandenes råstoffer, og påtvinger dem betingelser, der øger deres afhængighed.

Fremherskende tankemønstre og alternativer.

Den udviklingsmodel som disse institutioner fremmer, handler ikke bare om økonomi. Det fremherskende økonomiske paradigme er tæt forbundet med en opfattelse af mennesket som et "økonomisk menneske".

Denne ideologi forstærkes af kommercielle medier og marketingsfirmaer, der fremmer egoisme, konkurrence, materielt forbrug og grænseløs akkumulering af privat rigdom, fuldstændig uden tanke for de sociale og økologiske konsekvenser af en sådan adfærd. Denne tankegang forbundet med en patriarkalsk styreform og paternalisme. Hvis vi virkelig ønsker at tage fat på denne krise, er vi nødt til at erkende, at mennesket er en del af både natur og samfund, og ikke kan eksistere uden. Hvis menneskeheden skal overleve, bliver vi nødt til at respektere Moder Jords integritet, og stræbe efter at leve i harmoni med naturen, og i fred indenfor og på tværs af kulturer.

Vi er på samme tid borgere i forskellige nationer og én verden. Vi er alle ansvarlige for menneskeheden og alt andet levendes nuværende og fremtidige trivsel. Menneskelig solidaritet og slægtskab bliver styrket, når vi lever i overensstemmelse med princippet "en blandt mange".

4. En retfærdig og bæredygtig omstilling

Det er tydeligt, at løsninger på klimakrisen kræver vidtrækkende forandringer, der for tiden er uønskede på politikernes dagsorden, hvad enten de sidder i regering eller i internationale institutioner. Folk kræver systemforandring og ikke bare bevarelse af status quo med ukritisk anvendelse af teknologi og markedsjusteringer, som magtfulde interesser har begrænset klimadagsordenen til. De folkelige bevægelser favner et utal af alternative visioner for samfundet og konkrete skridt, der skal tages, for at vi kan bevæge os imod en bæredygtig fremtid, der på samme tid tager sig af klima-, vand-, fødevarer- og økonomiske kriser. En sådan omstilling begynder som følge af mange forskellige initiativer. Vigtige skridt imod en bæredygtig fremtid skal tages, og nogle af dem går ud på:

- **Fødevareruverenitet og økologisk landbrug:** At sikre befolkningers, lokalsamfunds og landes ret til selv at bestemme over deres egne måder at producere på. Dette inkluderer landbrug, fiskeri, fødevarer, skovdrift og jordpolitik, der er økologisk, socialt, økonomisk og kulturelt tilpasset de givne forhold. Befolkningernes, særligt kvinders adgang til og kontrol over produktionsressourcer som jord, såsæd og vand skal respekteres og garanteres. Landbrugsproduktion skal først og fremmest baseres på lokal viden, passende teknologi og økologisk bæredygtige teknikker, som kan binde CO₂ i de forskellige og lokale plantesystemer, som binder vand og tilbagefører flere næringsstoffer til jorden, end der bliver fjernet. Fødevarer- og landbrugsproduktion skal primært være tilpasset til at opfylde lokale behov og opmuntre til selvforsyning, fremme lokal beskæftigelse og minimere ressourceforbrug, affald og udledning af drivhusgasser.
- **Demokratisk ejendomsret og kontrol over økonomien:** En omstrukturering af samfundets produktionsenheder til mere demokratiske former for ejerskab og ledelse, for at sikre folket basale fornødenheder, såsom skabelse af arbejdspladser, adgang til vand, bolig, jord, sundhed, uddannelse, selvbestemmelse over fødevarer og økologisk bæredygtighed. Offentlig politik skal sikre, at det finansielle system tjener folkets interesser, og overfører ressourcer til en bæredygtig omstilling af industri, landbrug og servicesektor.
- **Energisuverenitet:** En dramatisk reduktion af energiforbruget særligt i de rige lande, kombineret med en blanding af offentligt ejede vedvarende energikilder som sol, vind, jordvarme, vandkraft, bølge- og tidevandskraft, samt udvikling af uafhængig elforsyning udenfor det etablerede netværk skal sikre energileverancer til lokalsamfund samt offentligt ejerskab af nettet.
- **Økologisk planlægning af by- og landzoner:** Målet er en radikal reduktion af forbruget af energi og ressourcer, samt en reduktion af mængden af affald og forurening, og at fremme lokal levering af basale fornødenheder til borgerne. Den fysiske planlægning af by og land skal baseres på social retfærdighed og lige service for alle, så behovet for transport reduceres. Fremme af kollektiv trafik såsom letbaner og højhastighedstog samt cykler, vil reducere behovet for privat motortransport og

dermed køddannelse, hvilket vil medføre mindre forurening, forbedre sundheden og sænke energiforbruget.

- **Uddannelse, videnskab og kulturelle institutioner:** Offentlig forskning og uddannelse skal rettes mod sikring af befolkningens og miljøets behov, frem for som nu at sikre udvikling af profitable og rettighedsbeskyttede teknologier. Forskning og udvikling bør først og fremmest tjene som en åben og kollektiv bestræbelse på at fremme menneskehedens fælles bedste. Afskaffelse af patenter på ideer og teknologi. En fair og retfærdig udveksling af egnede teknologier og af lokal viden og innovative ideer og metoder bør fremmes.
- **Stop militarisme og krige:** Den nuværende udviklingsmodel, der er baseret på fossile brændstoffer, fører til vold, krig og væbnede konflikter om kontrol over energi, land- og vandområder, og andre naturressourcer. Dette demonstreres af den USA ledede invasion og besættelse af Irak og Afghanistan, såvel som militarisering af regioner, jorden rundt, der er rige på fossile brændstoffer og råstoffer. Bondesamfund og oprindelige folk bliver med vold fjernet fra deres landområder for at give plads til dyrkning af agrobændstoffer. Billioner af dollars bruges på militærindustrielle kompleks, hvilket medfører et enormt spild af materielle og menneskelige ressourcer, som i stedet burde anvendes til at gennemføre en bæredygtig omstilling.

Ved at tage skridt i den rigtige retning lærer vi af vores erfaringer. Det vil hjælpe os til at overbevise det store flertal af folk om, at en bæredygtig omstilling indeholder løfter om et bedre og mere meningsfuldt liv. De sociale, politiske, økonomiske og miljørelaterede områder er tæt forbundne. En sammenhængende strategi skal derfor omfatte dem alle, hvilket netop er den centrale ide bag konceptet om en bæredygtig omstilling.

Et af strategiens aspekter handler om genoprettelse af lokalsamfundet som socialt, politisk og økonomisk fundament, i stedet for det globale marked. Social sammenhængskraft, demokratisk deltagelse, økonomisk og økologisk ansvarlighed kan kun opnås ved at genetablere beslutningstagning på lavest mulige niveau. Det er en erfaring, vi har fra de etniske kulturer og lokalsamfund.

En lokalsamfundsbase tilgang modsiger imidlertid ikke behovet for et omfattende internationalt samarbejde. Tværtimod, kræver den stærkere alliancer både nationalt og over landegrænser, mellem landbrugets, skovbrugets, fiskeriets og industriens direkte producenter. Alliancer, som også skal bygges på den styrke, der ligger i lighed imellem kønnene og anerkendelse og overvindelse af uretfærdige magtrelationer på alle niveauer. Det inkluderer også behovet for stærkere regionalt og internationalt samarbejde for at administrere fælles og delte ressourcer, såsom vandressourcer på tværs af grænser. Et internationalt samarbejde vil endvidere fremme fuld og gensidig udveksling af ideer, teknologier og ekspertise på tværs af alle grænser, såvel som en åben dialog mellem forskellige kulturer baseret på gensidig respekt.

5. Veje til omstilling

Mange mennesker er allerede involveret i den praktiske skabelse af bæredygtig industri, landbrug, skovbrug og fiskeri samt i sektoren for vedvarende energi. Disse initiativer indenfor systemet har også skabt alliancer mellem andre samfundssektorer såsom fagforeninger, forbrugere, byboere, lærere og forskere, som alle arbejder med bæredygtige løsninger.

Forenede Nationer (FN) og Conference of the Parties (COP)

Vi bliver nødt til at rette et kritisk blik mod FN-klimaforhandlingerne og COP15.

Erfaringerne fra tidligere forhandlingsrunder indgyder ikke meget håb. Trods de mange højprofilerede planer for fælles handling, først med Miljø- og Udviklingskonferencen i Rio de Janeiro i 1992 og senere med Kyoto-forhandlingerne i 1997, har resultaterne været magre, og problemerne er ikke blevet løst. I stedet er de faktisk blevet større, eftersom principperne, målene og tidsfristerne i aftalerne fra Rio de Janeiro og Kyoto er

resulteret i meget få fremskridt. De samme interesser fra store virksomheder, som er hovedansvarlige for klimakrisen har tilsyneladende en enorm indflydelse på klimapolitikken, både på nationalt og internationalt niveau. Vi opponerer kraftigt imod denne virksomhedslobbyismes udemokratiske indflydelse på de aktuelle COP-forhandlinger.

Derimod opfordrer vi alle stater til at indføre en vurderingsmekanisme for al politik og alle politiske instrumenter under UNFCCC, for at sikre inkluderende og gennemtænkte processer for alle involverede parter i COP-forhandlingerne, der kan afhjælpe eksisterende uligheder, uanset om det drejer sig om køns-, hudfarve-, alders- eller handicaprelateret diskriminering eller andre former for diskrimination.

Vi kræver, at COP15 når frem til en aftale, som kan påbegynde genoprettelsen af planetens miljømæssige, sociale og økonomiske balance med midler, der er miljømæssigt, socialt og økonomisk holdbare og retfærdige, og endelig producerer en juridisk bindende traktat.

Vores krav:

Vi henvender os til lederne i UNFCCC for at præsentere folkets krav og alternative løsninger.

- 1. Udfasning af fossile brændstoffer:** Vi kræver en klar strategi for at bringe de fossile brændstoffers æra til ophør inden for de næste 30 år, med specifikke mål for hver femårig periode. Vi kræver en reduktion af drivhusgasudledningen fra de industrialiserede lande igangsat øjeblikkelig på mindst 40% i 2020 sammenlignet med niveauet i 1990.
- 2. Skadeserstatning og kompensation for klimagæld og klimaforbrydelser:** Vi kræver fuld erstatning til landene i Syd og til andre lande, som lande i Nord, de transnationale selskaber og institutioner i skattely har udpint. Dermed tager vi fat på de historiske betingede uligheder, der er knyttet til en uretfærdig industrialisering og klimaforandring, der stammer fra folkemordet på oprindelige nationer, transatlantisk slavehandel, kolonitiden og invasioner. Dette skal følges af en ligeså klar strategi for kompensation til fattige folkeslag, for den klima- og bredere økologiske gæld som de rige har oparbejdet. Der bør oprettes en global og demokratisk fond, som skal give direkte støtte til ofre for klimaforandringer. Udviklede lande skal bidrage med ny, tvungen, passende og pålidelig finansiering såvel som fri teknologi, så udviklingslandene bedre kan tilpasse sig de negative konsekvenser af klimapåvirkningerne og gennemføre reduktioner i CO₂-udledningen. Dette vil gøre u-landene i stand til at medvirke til at bekæmpe klimaforandringerne, samtidig med at de kan opfylde befolkningernes krav og ønsker. Internationale finansielle institutioner, støtteorganisationer og handelsmekanismer skal ikke involveres i disse erstatninger.
- 3. Et øjeblikkeligt forbud mod fældning af urskov** samtidig med en ambitiøs plan for et globalt træplantningsprogram baseret på lokale og mangfoldige sorter i partnerskab med oprindelige folk og lokal samfund, som er afhængige af skovene. Tilsvarende må industrifiskeri i stor skala med miljøskadelige metoder forbydes, og man må vende tilbage til et udgangspunkt i lokale og bæredygtige fangstmetoder. Endelig må udenlandske interessers opkøb af land forbydes, og folkets ret til kontrol over egne naturressourcer anerkendes.
- 4. Vi udtrykker vores stærke modstand imod de rent markeds- og teknologifokuserede** falske og farlige løsninger, som foreslås af mange virksomheder, regeringer og internationale finansinstitutioner. Disse mæglingsforslag omfatter kernekraft, agrobrændstoffer, CO₂-lagring og opbevaring, CDM, biokoks, genetisk "klimatilpassede" afgrøder, geo-engineering, samt en reduktion af udledning som følge af skovrydning og ødelæggelse af skov(REDD), sådan som det i øjeblikket defineres af UNFCCC. Disse skaber kun nye trusler imod miljøet uden at løse klimakrisen. Handel med CO₂-kvoter er også et falsk og uretfærdigt instrument, eftersom det behandler en fælles ressource, atmosfæren, som en vare, der kan ejes og handles. Systemet har endnu ikke bevist sine fordele, og

ved at tillade at de rige lande at kompensere for deres reduktionsforpligtelser er det snarere et uretfærdigt og uholdbart system.

5. **Retfærdig beskatning af CO₂-udledning:** I stedet for et system med CO₂-kvotehandling, kræver vi et system med retfærdig skat på CO₂-udledning. Indtægter fra dette system skal betales ligeligt tilbage til folket, og en del heraf bør bruges til at kompensere for og finansiere reduktioner og omstilling, men skal imidlertid ikke på nogen måde erstatte tilbagebetalingen af den allerede akkumulerede klimagæld. Den kompensation og finansiering bør være betingelsesløs og uafhængig af markedsmekanismer og finansinstitutioner. Reduktion af udledning skal tilskyndes gennem en effektivt stigende og gennemsnitlig CO₂-skat samt direkte reguleringer, og en udfasning af fossile brændstoffer skal gøre det muligt at gå over til vedvarende energi.
6. **Multilaterale institutioner og virksomheder:** Uretfærdige, ubæredygtige og uansvarlige globale finansinstitutioner som WTO, Verdensbanken og IMF, regionale udviklingsbanker, støtteinstitutioner og handelsaftaler bør erstattes af demokratiske og retfærdige institutioner, som skal fungere i overensstemmelse med FN's erklæring, og respektere folkenes selvbestemmelse over ressourcerne og fremme solidaritet mellem folk og nationer. En mekanisme for streng overvågning og kontrol af transnationale selskabers operationer bør også etableres.

Endelig forpligter vi os til en fuld og aktiv deltagelse i gennemførelsen af en bæredygtig omstilling af vore samfund, som beskrevet i denne Deklaration.

6. En global bevægelse for bæredygtig omstilling

Uafhængigt af udfaldet af klimatopmødet i København er der et påtrængende behov for at skabe en global bevægelse af bevægelser, der kan arbejde langsigtet på at fremme en bæredygtig omstilling af vore samfund. I modsætning til de fremherskende magtstrukturer skal denne bevægelse vokse nedefra. Det der kræves er en bred alliance af miljø- og sociale bevægelser, fagforeninger, landmænd, civilsamfundsgrupper, og andre ligesindede grupper, som kan samarbejde i en daglig politisk kamp på lokalt såvel som nationalt og internationalt niveau.

En sådan alliance involverer på samme tid en skabelse af et nye tankemønstre og nye former for social aktivisme, og skal være i stand til, ikke blot at reagere på ubæredygtige metoder, men også at vise eksempler på, hvordan en ny og bæredygtig økonomi kan fungere.

Vi deltagende folk fællesskaber og sociale organisationer på Klimaforum09 er alle forpligtet til at bygge på de resultater, der er opnået på dette møde i videreudviklingen af en global bevægelse af bevægelser. Denne Deklaration har til hensigt at inspirere til videre udviklingen af en sådan bevægelse, ved at pege på den generelle retning som vi vælger at følge. Sammen kan vi skabe global omstilling til en bæredygtig fremtid.

Slut op!